

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΔΜΟΥ
ΕΝ ΘΗΒΑΙΣ

Τὰ πορίσματα τῶν μέχρι τοῦδε ἀνασκαφῶν τοῦ ἐν Θή-
βαις ἀνακτόρου τοῦ Κάδμου ἐδημοσιεύθησαν ἐν *ΑΕ* 1909
σ. 57 ἐξ. *ΠΑΕ* 1911 σ. 143 ἐξ. καὶ 1913 σ. 85 ἐξ.
ΑΔ 1917 (Α. Δ. Κεραμοπούλλου «Θηβαϊκά») σ. 338 ἐξ.
Κατὰ τὸ λήξαν ἀρτίως ἔτος 1921 μετὰ τὴν κατεδά-
φισιν τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἀπαλλοτριωθείσης οἰκίας τοῦ
Θ. Λ. Θωμᾶ ἐπανελήφθη ἡ ἀνασκαφή πρὸς βορρᾶν τοῦ ἤδη
πρότερον ἀνεσκαμμένου μέρους. Ἐὰν δ' ἀριθμήσωμεν τὰ ἀνα-
σκαφέντα διαμερίσματα ἀπὸ τοῦ παρὰ τὴν ὁδὸν Πινδάρου δω-
ματίου, ἔνθα εὐρέθησαν καὶ εἰκονίζονται οἱ πέντε ἑτερόστομοι
ἀμφορεῖς ἐν τῇ εἰκ. 5 *ΑΕ* 1909 σ. 67, ἀπεκαλύφθη-
σαν ἐφέτος τὰ ἐξῆς: 1) ἐκαθαρίσθη ὀλόκληρον τὸ δωμά-
τιον τοῦτο συλλεγέντων ὀστράκων τινῶν καὶ πολλῶν θραυσμά-
των ἀγγείων ἢ ἀγγείου λιθίνου μεγάλου, οὗ εἶχεν εὐρεθῆ
ὁ πυθμὴν *ΑΕ* ἐν ἀ. 102) ὡς καὶ θραύσματα τῆς λιθί-
νης ζυφοφόρου (ἄρα αὐτόθι ἐπίσης) 2) ἐκαθαρίσθη τὸ ἀμέ-
σως πρὸς Δ συνεχόμενον δωμάτιον, ἔνθα συνελέγησαν ὀ-
στρακα ἴσως 30 περίπου ἑτεροστόμων ἀμφορέων καὶ εἰς
ἀκέραιος. 3) Περαιτέρω ἦτο μικρὸς χῶρος τετράγωνος, ὃν
δὲν ἀξίζει νὰ ὀνομάσω δωμάτιον καὶ ὅστις οὐδὲν λείψανον
ἀγγείου ἢ ἄλλου τινὸς σκεύους ἔσφζεν. Ἦτο ὅμως ἄθικτος
ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πυρκαϊᾶς καὶ εἶχε καὶ αὐτὸς δοκοὺς κε-
καυμένας (διεῦθυνσις ἀπὸ Β πρὸς Ν) ἐπὶ τοῦ στρώματος τῆς
κεραμίτιδος γῆς. 4) Ἀριστερὰ τοῦτου τοῦ χώρου ἀνεσκάφη
ἡ συνέχεια τοῦ στενοῦ διαδρόμου κατὰ μῆκος τοῦ δωματίου
τῶν τοιχογραφημάτων καὶ συνελέγησαν συντετριμμένα ἀγ-

γεία έτερόστομα, ύψίποδες κύλικες και πινάκια άπλωτά. Είσοδύσαντες δέ και ύπό τήν ΒΔ γωνίαν τοϋ δαπέδου τοϋ δωματίου, έν φ εύρέθησαν τά τοιχογραφήματα, έξηγάγομεν και άλλα τινά. 'Ο διάδρομος τερματίζεται ένταϋθα είς τόν δυτικόν τοίχον τοϋ ανακτόρου, οϋ έξω εύρέθη ό άγγειοπλαστικός κλίβανος. 'Αλλά 5) πρός Β συνεχίζεται παραπλεύρως τοϋ τοίχου εκείνου στενότερος και περιέχων άγγεία έτερόστομα κυρίως, ών 8μως πολλά μέρη θά λείπωσι διότι τó ήμισυ τοϋ διαδρόμου, τó δυτικόν, κατεστράφη ύπό νεωτέρου σιροϋ, 6) 'Ετέρωθι τοϋ άνω εύρημάτων τετραγώνου χώρου κάμπτεται πάλιν πρός Α ό διάδρομος (τής πρός Β συνεχείας φρασσομένης ύπό παχυτάτου, ίσως συνθέτου, τοίχου έν τῷ σώματι τοϋ όποιου είχεν 6ρυχθή επί τουρκοκρατίας βόθρος άποπάτου) και έν τῷ μικρῷ άθίκτω μέρει αϋτοϋ ένταϋθα συνελέγησαν περι τούς 6γδοήκοντα έτερόστομοι άμφορείς, ών δύο άκέραιοι και φέροντες επί τής κοιλίας έπιγραφάς διά γραφής άδιαγνώστου αλλά συγγενούς πρός τās κρητικάς. Τοιαϋτα άγγεία ύπάρχουσι και άλλα έν τῇ άποθήκῃ ταύτῃ τοϋ ανακτόρου, αλλά είνε συντετριμμένα και άπλυτα και 6πως έξήχθησαν εκ τής θέσεως έν ἧ έπεσον και ύπέστησαν τήν επίδρασιν φοβεροϋ πυρός. Τά άγγεία πάντα προΐόντα τοϋ 6ργαστηρίου τοϋ ανακτόρου είνε κοινά και ήσαν πρός έμπορίαν πιθανώτατα προωρισμένα. Είνε διά ζωνών άπλῶς κεκοσμημένα και στεροϋνται καλλιτεχνικῆς αξίας. 7) 'Εντεϋθεν θύρα ἢ άνοιγμα θυροειδές άγει είς έπιμήκη αίθουσαν, έν ἧ συνελέξαμεν 6στρακα άγγείων άραιά. 8) Πρός Δ τής αίθούσης ταύτης έξετείνετο άλλη όμοία πιθανῶς, αλλά ἢ έπιγενομένη ένταϋθα άνατροπή και καταστροφή συναπώλεσε και τούς τοίχους τοϋ οίκοδομήματος. 9) Πρός 'Α 6μως άνοίγεται μεγάλη θύρα άγουσα είς έπιφανέστατον διαμέρισμα τοϋ ανακτόρου, είς τó μέγαρον. "Αν 6νθυμηθῶμεν, 6τι είς τó δωμάτιον τῶν τοιχογραφημάτων και τά δύο πρός Δ αϋτοϋ κείμενα κυρίως εύρέθησαν πολλά γυναικεία κοσμήματα (6ρμοι εκ ψηφίδων, χρυσά κοσμήματα κλ.)

οἶα ἐλλείπουσιν ἐντελῶς κατὰ τὴν περὶ ἧς νῦν ὁ λόγος γειτονίαν, δυνάμεθα ἀδεῶς νὰ λέγωμεν ὅτι πρόκειται περὶ μεγάρου τῶν ἀνδρῶν. Δυστυχῶς εἶνε τοῦτο κατεστραμμένον ὑπὸ τῆς ὁδοῦ Πινδάρου, τμηθείσης βαθύτερον καὶ τοῦ φυσικοῦ βράχου. Ἐσώθη μόνον ἡ ΝΔ γωνία καὶ ὁ δυτικὸς τοίχος μετὰ τῆς πύλης εἰς τὸ σύνηθες μικρὸν ὕψος. Ὁ τοίχος οὗτος εἶνε ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ κτηρίου ἐκ κοινῶν λίθων ἐκτισμένοι καὶ πρὸς Β τῆς εἰρημένης θύρας λεπτότερος ἢ κατὰ τὴν γωνίαν. Ὁ νότιος ὁμοῦς τοίχος, οὗ μέρος σφύζεται ἀποτελοῦν τὴν ΝΔ γωνίαν, εἶνε ἐκ πελεκητῶν δόμων πώρου· χωρίζονται δ' οἱ δόμοι διὰ κενοῦ νῦν χώρου ὀριζοντίου καλῶς γωνιασμένου, ὅστις ἐπληροῦτο ἄλλοτε ὑπὸ δοκῶν τετραγώνων ἀποτελουσῶν ξυλοδεσίαν τῶν τοίχων, καθὼς συμβαίνει ἐν τῷ μεγάρῳ τῶν Μυκηθῶν.

Τὸ ἀξιολογώτατον τῶν εὐρημάτων τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης εἶνε βεβαίως τὰ ἀγγεῖα μετ' ἐπιγραφῶν. Εἰς τί θὰ ἀγάγη ἡ μελέτη αὐτῶν, ἅς μὴ βιαζώμεθα νὰ προλέγωμεν· ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ὅτι ἡ παράδοσις ἢ συνδέουσα τὸ ὄνομα τοῦ Κάδμου πρὸς τὰ γράμματα δὲν εἶνε ἐντελῶς μῦθος, ὡς οὐδ' ἡ ἄλλη ἢ λέγουσα περὶ τοῦ ὄρου τῆς Ἀρμονίας ἀφ' οὗ τόσας χιλιάδας ψηφίδων ἐξ ὄρου εὐρομεν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ.

Ἡ ἐν τῷ ἀνακτόρῳ παρουσία ἀποθηκῶν πλήρων βιομηχανικῶν προϊόντων ἐργαστηρίου ἰδιοκτῆτου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἀνακτόρῳ, δηλοῖ ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐφρόντιζε νὰ αὐξάνῃ τὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ δι' ἐπιχειρήσεων βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν, ἢ δὲ γειννάσις τῶν ἀποθηκῶν πρὸς τὸ μέγαρον καὶ κατὰ μῆκος τοῦ διαδρόμου, ὅστις ἤγεν ἐξ αὐτοῦ πρὸς τὸν γυναικῶνα, δηλοῖ ὅτι αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἀνεμειγνύετο καὶ εἰς τὴν πώλησιν τῶν προϊόντων τούτων.

Α. Δ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΛΟΣ

